

Z cyklu mého psaní (a myšlenek)

Hakuna Matata

Člověk by měl někdy vážit své činy, obzvláště když je v Africe. Snad, možná. A nebo také ne?

Všechno to začalo bláznivým nápadem bláznivého Nekudy cestujícího Afrikou. Jednou jsem se totiž rozhodl, že se vydám na safari do největšího keňského národního parku Tsavo. Což o to, nápad se to zdál být zprvu báječný, ovšem bohové měli asi dlouhou chvíli, a tak se chtěli na můj úkor nepěkně pobavit. Pravděpodobně se jim to povedlo...

„Tak jak to vidíte?“ optal jsem se majitele jedné malé cestovní agentury.

„Jak jsem řekl – 160 dolarů,“ odpověděl v klidu, i když věděl, že ještě včera to bylo pouhých 120 kousků. Nějak se mi nechtělo pozdávát tak rychlé zeslabení americké měny, ale kouzelník s kalkuliho přístrojem v ruce pořád něco naťukával, poznamenával si do zažloutlého bločku a kroutil hlavou.

„Jinak to nepůjde, mladý pane,“ vypadlo z něho po další čtvrt hodině a já pomalu začínal tušit proradnou síť neviditelných lanek zkázy omotávajících mě od hlavy až k patě.

„Dobře, plácnete si,“ vypadlo naopak ze mě a já se nestačil divit, co se potom dělo. Má peněženka se otevřela a z ní se vykulilo pár zelených papírků s přeškrtnutým eskem a doputovalo až do černých spárů usměvavého obchodníka.

„Jsem rád, že jsme se dohodli. Zítra vyrážíte brzy ráno, abyste měl větší šanci spatřit nějakou zvěř,“ ukončil naše jednání, nasedl do své luxusní limuzíny a la dodávka a zmizel za prašným obzorem keňské divočiny.

Já jsem jen tak nehnutě pozoroval situaci, která se před mýma očima právě zinscenovala, a poté jsem se vypravil pomalými zamyšlenými krůčky do své útulné chatičky.

Noc byla strašlivá, protože i ve snech mě pronásledovala představa neúspěchu v podobě lva na kolečkových bruslích a žirafy v růžové podprsence. Celého zpoceného mě probudilo tvrdé bouchání na dřevěná vrátka budky, kde jsem zrovna přebýval.

Za dveřmi stál můj nový kamarád do nepohody Charles. Vstřícně mě přivítal a zdvořile počkal, než jsem se spakoval. Teprve až poté jsem vyrazil vstříc novým dobrodružstvím!

Asi stokilometrová cesta proběhla vcelku bez větších obtíží, když neberu v potaz stav keňských silnic, před kterými i měsíční krajina vypadá jako miss world; autobusy jezdící v protisměru; babči s plnými nůšemi jídla a pití využívající drobných nedostatků v dopravě, které běhají vedle vozu a nabízejí své zboží; a v neposlední řadě i policejní kontroly slintající po mé zatím ještě nadité peněžence.

No ale nakonec přišla na řadu přestávka na jakémsi turistickém odpočinkovém místě. S vidinou chlazeného nápoje jsem se celý zdrcen předchozími životními nátlaky doplazil k přepážce místního bufetu a z posledního dechu pronesl: „Vodu. Prosím, vodu.“

„Čtyři sta,“ opáčila slečna, která musela být pravděpodobně slepá nebo absolutně bezcitná, protože jinak by nemohla polomrtvého človíčka, jako jsem byl já postavit do boje s tak obrovskou cenovkou. To je švindl a nečestné jednání!

„S takovou nehraju,“ řekl jsem si a odešel, tentokrát už po svých, do stále z jízdy rozklepaného vozu.

Konečně se auto rozjelo a já jsem zahlédl vstupní bránu národního parku, který mě stál celé jmění!

Po drobných úředních formalitách, které předepisovaly, že Nekuda musí zaplatit dalších dvacet babek, jsme byli vpuštěni do opravdovské africké divočiny.

„Zaplat' pánbůh!“ říkal jsem si.

První půlhodina byla docela v pohodě – samé stromy, cesta, vrčící automobil a chroptící rádio sladěné s příšerně zpívajícím Charlesem.

„Kde je ta zatracená zvěř?“ odvážil jsem se zeptat po dvou hodinách.

„Pole, pole,“ odpověděl velitel a komandér mého soukromého zájezdu v jedné osobě. Již z dřívější zkušenosti jsem věděl, že to znamená pomalu, ale jestli to takhle půjde dál, tak se můžu zabarikádovat v hotelu a samozřejmě že za drobný obnos pozorovat lvy z bezpečné vzdálenosti od televizní obrazovky.

Inu, dočkal jsem se. Velice blízko k třetí hodině svého pobytu v „opravdové“ divočině jsem zahlédl něco jako dvacetimetrového srnečka. To mě ihned postavilo na nohy a z turisticky upraveného safari vozu jsem očima začal hltat malé koloušky střídající se s termiští a jakýmsi modrými kuřaty.

Když už mým očím zase pěkně vyhládlo, Charles jakoby nic prohodil: „Tak támhle je místo vašeho přespání. Máte ten stan, že jo?“ a ukázal přitom prstem k nějaké odbočce.

„Proboha jaký stan?! Já nic takové nemám!“ vystřelilo ze mě rychlostí střely MC32. A už to začalo!

Potom bylo všechno jako na horské dráze – čili střídavě oblačno s bouřkou a krupobitím. Charles pochopitelně nevěděl nic o tom, že mám spát v hotelu, a já zase nevěděl nic o tom, že mám přebývat pod Jižním křížem odděleným od mého lože pouze plachetkou stanu.

Naše safari vozidlo se náhle proměnilo v telefonní ústřednu, kde oba pracovníci nevěděli, kam dřív skočit. „77,“ natukával můj palec a hned vedle se ze sluchátka ozývalo: „Účastník je bohužel nedostupný. Opakujte volání později, prosím.“

„2358,“ dokončil jsem vytáčení a soused mezitím začal hlasitě provolávat ostrá svahilská slovíčka, která zněla, jako když se maďarsky řekne líbezná „Miluji tě.“

Ze všech těch zmatků vzešlo jediné vyústění, které bylo tvrdší než stupnice tvrdosti nerostů – nemám stan, nemáme kde spát a v neposlední řadě nemáme ani peníze na to, abychom se ubytovali v hotelu.

„Žádný problém,“ řekl nervózní řidič, což Afričané mají ve zvyku říkat v situacích, ze kterých již většinou není úniku.

„Znám tu jeden kemp, kde je stále prázdné a půjčují tam levně stany. Já budu spát v autě,“ rozlouskl situaci Charles a opět jsme se rozjeli.

Má touha po krvelačných lvech, prdících hroších a černobílých zebrách byla skoro naplněna, když vozidlo nečekaně krouhlo zatáčku doleva způsobem, že to vypadalo, jako by se mě chtěl Charles zbavit.

Pevně se držíce ohmataného držátka jsem se dozvěděl, že po sedmé hodině večerní se nesmí po parku pohybovat žádné vozidlo, pokud nemá řádné povolení. Jinak mu hrozí ohromná pokuta. A proto musíme jet rychle do toho kempu, abychom vše stihli. Údajně to má Charles v malíčku, a tak se nemám ničeho obávat.

No, neobával jsem se a dál pozoroval míhající se opice, antilopy a krokodýly. Avšak potom mi nezbylo nic jiného než se začít třást hrůzou, protože strachy zbělal i jinak od přírody černý Charles. On ten „údajně“ vždy poloprázdný kemp, kde téměř zadarmo půjčují stany, byl přecpaný k prasknutí.

„Co teď?!“ ptal jsem se střídavě sebe a Charlese, který jen třeštil svá zažloutlá bělma.

„Co proboha teď budeme dělat?!“

„Žádný problém, jedeme do dalšího kempu, kde je vždy prázdné,“ vymyslel geniální průvodce a já se celý osypal nejistotou a polily mě nechutně studené obavy z budoucnosti.

Ty se ukázaly být bohužel oprávněné, protože ani v tuto osudnou chvíli nebyl vysněný liduprázdný kemp pro Nekudu a jeho průvodce k dispozici. Nad Keňou se zatáhla mračna a pomyslné žezlo vlády začal třímat ohromný měsíc.

Tak a já tu nyní sedím obalen ve staré dece, koukám do malého ohníčku a připadám si jako obrovská děravá nádoba plná krve, která splňuje vyživovací plán miliónům komárů. Charles spokojeně chrápe v autě a já se modlím, aby se mi to všechno jenom zdálo. Možná, že i ta žirafa v růžové podprsence by byla přijatelnější než tohle!

Nikdy by mě nenapadlo, že poruším zákon a budu na sobě nést tíhu pokuty velké jako největší slon, kterého jsem dneska viděl. Kdybych nebyl tak závislý na cestovní agentuře a Charlesovi! Ach ano, oni za to mohou!

V žaludku se mi převaluje prázdnota a dává to hlasitě najevo. Občas se v křoví něco pohne a já jsem nabyl dojmu, že je to dlouhatánský had s červenýma očima, v kterých se odráží mé tělo. A v těchto podmínkách, kdy má oční víčka vypověděla službu a já ne a ne usnout, se mi v hlavě začnou motat myšlenky s podtextem laděným do hloubání o životě.

Proč člověk dokáže vložit celý svůj osud do rukou někoho jiného? Proč někdo spadne do drápů něčeho tak neživého, jako je cestovní agentura, automaty, drogy nebo třeba počítače a internet? Proč potom lidská bytost, která, jak se věří už několik tisíciletí, má ve své základní výbavě to nejcennější, co tam může být – svobodu, se nechává ovládat něčím nebo někým druhým a dobrovolně se jí vzdává? Jakou roli hrají tito požírači lidské podstaty v našem bytí?

Sice nevím, proč zrovna takovéhle otázky ťukají na bránu mého mozku uprostřed hřejivé Afriky a volají: „Otevři nám a probud'te se!“, ale já už jsem asi takový.

Najednou spící Charles zarve: „Hakuna Matata!“ a mně svítne.

Afričané mají takovou zvláštní teorii o životě. Jmenuje se Hakuna Matata a ve volném překladu to znamená něco, jako když se řekne: „Problémy neexistují.“ Když problémy neexistují, tak proč tu ksakru jsou? Je to jednoduché - problémy tu jsou, ale prakticky neexistují. Takže kdepak jsou? No, kde jinde než v našich hlavách! Všechno to dle mého výkladu znamená pouze to, že problémy si vytváříme sami. Napadá mě jeden příklad, kdy onemocní člověk a celá jeho rodina začne pobrukovat písničku o tom, jaký je to chudák a že si to nezaslouží. Na druhou stranu lékař a jeho manželka s dětmi jsou relativně spokojení, protože živitel rodiny má práci. Problém tu je a není! Páni, takže to záleží jedině na tom, z jakého pohledu se chcete koukat na život. A když se na svět budete koukat vždy z toho lepšího úhlu, nikdo nám nemůže vzít to, co v nás vždy bylo, je a bude – svobodu a štěstí. Jenom si je občas necháme překrýt černou dekou nevhodných myšlenek a názorů, která se dá jednoduchým zaklínadlem Hakuna Matata odstranit.

Pravděpodobně člověk, zasnoubený s obrovskou závislostí, pomocí tohoto hesla jen tak lehce své prokletí neprolomí, ale myslím, že je to neuvěřitelná prevence a filozofie života, kterou by měli poznat všichni obyvatelé naší planety. Alespoň ji okusit tak jako já během předcházejícího dne plného zážitků, a zjistit, že na tom asi něco bude.

Jako by vliv Hakuna Mataty zatoužil po životě ve snové říši a uspal mě tak, že i ráno měli dva strážci parku velkou práci, aby mě spolu s Charlesem probrali.

„Copak se stalo? Kde to jsem?“ řekl jsem jim s očima stále napolo zavřenýma a s polovinou mozku ještě stále létající kdesi nad Severním ledovým oceánem.

„Pane, víte, jaký předpis Národního parku Tsavo jste porušil?“ řekl jeden z mužů v uniformě.

„Asi ten o zákazu přespávání v přírodě, co?“ odpověděl jsem a Charles začal skákat nad mojí tupostí a vzteky si přitom upravoval svoji skoro dokonalou plešku.

Dle hesla Hakuna Matata jsme řádně vyplatili pokutu z rezervy na jakoukoli opravu vozidla a jiné možné problémy, které mohly na mém safari nastat, a jeli jsme dále.

Vidět svět s novými očima je nádherné!

Další den safari jsem si pěkně užil a cestou domů mě nemohlo rozházet ani utržené kolo, nedostatek benzínu uprostřed pusté vedlejší silnice, přepadení místními bandity a nakonec ani odvoz Charlese do nemocnice, protože ho z toho všeho trefil šlak.

Jednoduše řečeno: „Hakuna Matata je zárukou procházky životem jako růžovou zahradou!“ Nevěříte? Věřte! ☺

René Nekuda
2006 (19 let)